

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Strasbourg, 2019.4.16.
COM(2019) 186 final

ANNEXES 1 to 2

MELLÉKLETEK

a következőhöz:

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, AZ EURÓPAI
TANÁCSNAK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS
BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

Hatékonyabb jogalkotás a szociálpolitika területén:

a minősített többségi szavazásra való átállás területeinek meghatározása

1. melléklet: Történeti áttekintés

Az uniós Szerződések társadalmi küldetést állapítanak meg az Európai Unió számára. Ez a kezdetektől fogva így volt, bár a konkrét uniós jogszabályok kidolgozása fokozatosan történt: a tágabb értelemben vett szociálpolitika kezdetben a piaci integráció biztosításának eszköze volt, majd a társadalmi eredmények mint önmagukban való célok megvalósításának egyik formájává nőtte ki magát. Az európai integráció 60 éve alatt a szociálpolitika egyre fontosabb lett az EU-nak, amit a Szerződések minden egyes felülvizsgálata is tükrözött.

A **Római Szerződés** (1957) alapján a szociálpolitikai hatáskörök zöme a közösségi fellépés hatókörén kívül maradt, amely mindössze a tagállamok közötti szoros együttműködésnek az Európai Szociális Alapból nyújtott támogatással történő előmozdítására korlátozódott. A Bizottság véleményeket adhatott ki a munkahelyi egészség és biztonság tárgykörében. A Szerződés rendelkezett a munkavállalók szabad mozgásáról, és megállapította a szociális biztonsági rendszerek összehangolására vonatkozó intézkedések elfogadásának kötelezettségét. Ezekben a területeken a Tanács egyhangúlag, a Parlament részvétele nélkül hozta meg határozatait.

Az 1986-ban elfogadott **Egységes Európai Okmány** előrelépést jelentett a szociálpolitika terén, ugyanis lehetőséget teremtett a munkavállalók biztonságára és egészségére vonatkozó minimumkövetelmények elfogadására, amelyekről a Tanács minősített többséggel, a Parlamenttel együttműködve határozott.

Az 1992-es **Maastrichti Szerződés** szociálpolitikáról szóló jegyzőkönyve kibővítette az uniós szociálpolitikai intézkedések területeinek körét, amely azóta lényegében változatlan maradt. A szociálpolitikáról szóló jegyzőkönyv **minősített többségi szavazást** írt elő a következőkkel kapcsolatban:

- munkafeltételek;
- a munkavállalók tájékoztatása és a velük folytatott konzultáció;
- a nemek közti esélyegyenlőség; valamint
- a munkaerőpiacról kirekesztett személyek beilleszkedésének lehetővé tétele.

A jegyzőkönyv rendelkezései szerint a Tanács **egyhangúlag** szavaz a következőket érintő kérdésekről:

- a munkavállalók szociális biztonsága és szociális védelme;
- elbocsátás;
- a munkavállalók és munkaadók érdekeinek képviselése és kollektív védelme, beleértve a vállalatvezetésben való részvételt; valamint
- az EU-ban jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok foglalkoztatásának feltételei.

Az utóbbi területeken a jegyzőkönyv a Parlamenttel való konzultációt írt elő (napjainkban ez a különleges jogalkotási eljárás). Ez alól kifejezett **kivételt** képeztek a következő területek:

- fizetés;
- egyesülési jog;
- sztrájkjog; valamint

- a kizárás joga.

A jegyzőkönyvet 1997-ben beépítették az **Amszterdami Szerződésbe**, így annak rendelkezései a tagállamok mindegyikére alkalmazandóvá váltak, és az EUMSZ jelenlegi X. címének alapját képezik. Ez új jogalapot teremtett a megkülönböztetés elleni küzdelemhez, amely máig változatlan maradt: az Európai Közösséget létrehozó szerződés 13. cikke (az EUMSZ jelenlegi 19. cikkének (1) bekezdése) szerint a Tanács a Bizottság javaslata alapján és a Parlamenttel folytatott konzultációt követően egyhangúlag megfelelő intézkedéseket tehet a nemek, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékonyságon vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés leküzdésére.

2001-ben a **Nizzai Szerződés** 137. cikke két új együttműködési területtel egészült ki (amelyeket jelenleg az EUMSZ 153. cikke (1) bekezdésének j) és k) pontja tartalmaz), és ezzel felhatalmazta az Uniót arra, hogy támogassa és kiegészítse a tagállamok tevékenységeit a következő területeken:

- a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem; valamint
- a szociális védelmi rendszerek modernizálása.

Az említett cikk nem biztosított hatáskört az ezekkel a területekkel kapcsolatos minimumszabályokat megállapító irányelvek elfogadására¹. Ezenkívül a Szerződés nem változtatta meg a szociálpolitika területére érvényes egyhangú szavazási követelmények egyikét sem, ugyanakkor bevezette a **különös „passerelle” klauzulát** (amelyet jelenleg az EUMSZ 153. cikkének (2) bekezdése rögzít).

A **Lisszaboni Szerződés** (amely 2009. december 1-jén lépett hatályba) célul tűzte ki az Unió számára a magas versenyképességű szociális piacgazdaság megteremtését. **A szociális biztonsági rendszereknek a munkavállalók szabad mozgásával összefüggésben történő koordinálására** irányuló intézkedések elfogadására (az EUMSZ 48. cikke) az egyhangú szavazás helyett a minősített többségi szavazás és a rendes jogalkotási eljárás követelménye lett érvényes.

Az egyhangú szavazás és a Parlamenttel való konzultáció követelményét a következő területeken megtartották (ezek jelenleg az EUMSZ 153. cikke (1) bekezdése c), d), f) és g) pontjának, valamint 19. cikkének hatálya alá tartoznak):

- a munkavállalók szociális biztonsága és szociális védelme (nem határokon átnyúló helyzetekben);
- elbocsátás;
- a munkavállalók és munkaadók érdekeinek képviselője és kollektív védelme, beleértve a vállalatvezetésben való részvételt;
- az EU-ban jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok foglalkoztatásának feltételei; valamint
- a megkülönböztetés elleni küzdelemre irányuló intézkedések.

¹ A munkavállalók szociális biztonságának és szociális védelmének területe (az EUMSZ 153. cikke (1) bekezdésének c) pontja) átfedésben van a szociális védelmi rendszerek modernizálásával (az EUMSZ 153. cikke (1) bekezdésének k) pontja). Ezen esetek tekintetében a k) pont elsőbbségi szabályt állapít meg, a c) pontban foglaltak sérelme nélkül.

Ezzel egyidejűleg az EUSZ 48. cikkének (7) bekezdése bevezette az **általános „passerelle” klauzulát**, amely lehetővé teszi az egyhangúról a minősített többségi szavazásra, illetve a különlegesről a rendes jogalkotási eljárásra való áttérést a különös „passerelle” klauzula hatálya alá nem tartozó területeken, mint amilyen például a megkülönböztetés tilalma, valamint a munkavállalók szociális biztonsága és szociális védelme.

2. melléklet: A szociális kérdések területén 2014 és 2019 között javasolt jogi aktusok

A Bizottság 27 jogalkotási javaslatot terjesztett elő az uniós szociális piacgazdaság korszerűsítése, valamint Európa szociális „AAA” minősítésének elérése érdekében. Ezek közül 24-ről megállapodás született, a fennmaradó három pedig megvitatás alatt áll.

Szám	Rövid cím	Közzététel
1.	Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/779 rendelete az 1304/2013/EU rendeletnek az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés által támogatott operatív programokra folyósított kiegészítő kezdeti előfinanszírozási összeg tekintetében való módosításáról	HL L 126. , 2015.5.21., 1. o.
2.	A Tanács ajánlása a tartósan munkanélküli személyek munkaerő-piaci integrációjáról	HL C 67. , 2016.2.20., 1. o.
3.	A Tanács (EU) 2015/1848 határozata a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó 2015. évi iránymutatásokról	HL L 268. , 2015.10.15., 28. o.
4.	A Tanács (EU) 2016/1838 határozata a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó 2016. évi iránymutatásokról	HL L 280. , 2016.10.18., 30. o.
5.	Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/2398 irányelve a munkájuk során rákkeltő anyagokkal és mutagénekkel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről szóló 2004/37/EK irányelv módosításáról	HL L 345. , 2017.12.27., 87. o.
6.	A Tanács ajánlása az egész életen át tartó tanulás európai képesítési keretrendszeréről, valamint az egész életen át tartó tanulás európai képesítési keretrendszerének létrehozásáról szóló, 2008. április 23-i európai parlamenti és tanácsi ajánlás hatályon kívül helyezéséről	HL C 189. , 2017.6.15., 15. o.
7.	A Tanács ajánlása a kompetenciafejlesztési pályákról: Új lehetőségek felnőttek számára	HL C 484. , 2016.12.24., 1. o.
8.	A Tanács (EU) 2017/159 irányelve az Európai Unió Mezőgazdasági Szövetkezeteinek Általános Szövetsége (COGECA), az Európai Közlekedési és Szállítási Dolgozók Szövetsége (ETF) és az Európai Unió Halászati Vállalkozások Nemzeti Szervezeteinek Szövetsége (Europêche) között 2012. május 21-én megkötött, a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet 2007. évi, a halászati ágazat munkafeltételeiről szóló egyezményének végrehajtásáról szóló megállapodás végrehajtásáról	HL L 25. , 2017.1.31., 12. o.
9.	Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/957 irányelve a munkavállalók szolgáltatások nyújtása keretében történő kiküldetéséről szóló 96/71/EK irányelv módosításáról	HL L 173. , 2018.7.9., 16. o.
10.	Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/2305 rendelete az 1303/2013/EU rendeletnek a gazdasági, társadalmi és a területi kohéziót szolgáló források, valamint a beruházás a növekedésbe és munkahelyteremtésbe célkitűzés és az európai területi együttműködési célkitűzés számára biztosított források változásai tekintetében történő módosításáról	HL L 335. , 2017.12.15., 1. o.
11.	A Tanács (EU) 2018/131 irányelve az Európai Közösség Hajótulajdonosainak Szövetsége (ECSA) és az Európai Közlekedési és Szállítási Dolgozók Szövetsége (ETF) között a 2009/13/EK irányelvnek a 2006-os Tengerészeti Munkaügyi Egyezmény 2014. évi, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia által 2014. június 11-én jóváhagyott módosításával összhangban történő módosítása céljából létrejött megállapodás uniós jogba való átültetéséről	HL L 22. , 2018.1.26., 28. o.

12.	A Tanács ajánlása a színvonalas és eredményes tanulószervezéses gyakorlati képzés európai keretrendszeréről	HL C 153. , 2018. 5.2., 1. o.
13.	Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/646 határozata a készségekkel és képesítésekkel kapcsolatban nyújtott jobb szolgáltatások közös keretrendszeréről (Europass) és a 2241/2004/EK határozat hatályon kívül helyezéséről	HL L 112. , 2018.5.2., 42. o.
14.	A Tanács (EU) 2018/1215 határozata a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatásokról	HL L 224. , 2018.9.5., 4. o.
15.	Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/128 rendelete az Európai Szakképzésfejlesztési Központ (Cedefop) létrehozásáról és a 337/75/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről	HL L 30. , 2019.1.31., 90. o.
16.	Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/127 rendelete az Európai Alapítvány az Élet- és Munkakörülmények Javításáért (Eurofound) létrehozásáról és az 1365/75/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről	HL L 30. , 2019.1.31., 74. o.
17.	Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/126 rendelete az Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség (EU-OSHA) létrehozásáról és a 2062/94/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről	HL L 30. , 2019.1.31., 58. o.
18.	Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/130 irányelve a munkájuk során rákkeltő, illetve mutagén anyagokkal kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről szóló 2004/37/EK irányelv módosításáról (II. csomag)	HL L 30. , 2019.1.31., 112. o.
19.	A termékekhez és szolgáltatásokhoz való hozzáférés követelményeire vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló irányelvre irányuló javaslat	COM(2015) 615
20.	A szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló 883/2004/EK rendelet, valamint a 883/2004/EK rendelet végrehajtására vonatkozó eljárás megállapításáról szóló 987/2009/EK rendelet módosításáról szóló rendeletre irányuló javaslat	COM(2016) 815
21.	A szülők és a gondozók vonatkozásában a munka és a magánélet közötti egyensúly megteremtéséről, valamint a 2010/18/EU tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló irányelvre irányuló javaslat	COM(2017) 253
22.	Az Európai Unióban alkalmazandó átlátható és kiszámítható munkafeltételekről szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló javaslat	COM(2017) 797
23.	Az Európai Munkaügyi Hatóság létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslat	COM(2018) 131
24.	A munkavállalók és az önálló vállalkozók szociális védelemhez való hozzáféréséről szóló ajánlásra irányuló javaslat	COM(2018) 132
25.	A munkájuk során rákkeltő anyagokkal és mutagénekkel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről szóló 2004/37/EK irányelv módosításáról szóló irányelvre irányuló javaslat (III. csomag)	COM(2018) 171
26.	Az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alapról (EGAA) szóló rendeletre irányuló javaslat	COM(2018) 380
27.	Az Európai Szociális Alap Pluszról (ESZA+) szóló rendeletre irányuló javaslat	COM(2018) 382